

IN MEMORIAM Nikola Skledar (1942. – 2011.)

Sedmog studenog 2011. preminuo je prof. dr. Nikola Skledar, dugogodišnji profesor sociologije Sveučilišta u Zadru, ravnatelj Instituta za društvena istraživanja i dekan Visoke škole za poslovno upravljanje u Zaprešiću. Bio je predstojnik Odsjeka za sociologiju i pročelnik Zavoda za filozofiju, sociologiju, psihologiju i pedagogiju Sveučilišta u Zadru, predavač i voditelj postdiplomskih studija sociologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu i Zadru, dugogodišnji kodirektor (voditelj) poslijediplomskoga tečaja *Future of Religion* Interuniverzitetskoga centra (IUC) u Dubrovniku, i pod njegovim je mentorstvom izrađeno desetak magistarskih i doktorskih radova. Održao je mnoga javna predavanja diljem Hrvatske i u inozemstvu. U nekoliko je mandata bio član Predsjedništva Hrvatskoga sociološkog društva, te predsjednik Hrvatskoga filozofskog društva i Hrvatskoga bioetičkog društva.

Bio je aktivni sudionik brojnih domaćih i međunarodnih znanstvenih skupova, voditelj znanstvenih programa i projekata, urednik znanstvenih časopisa i biblioteka. Dobitnik je Nagrade za životno djelo Zagrebačke županije 2007., Nagrade za životno djelo Grada Zaprešića 2011., Nagrade Matice hrvatske u Zagrebu za knjigu *Čovjek i kultura*, i brojnih drugih priznanja.

Rođen je u Zaprešiću 1942. godine. Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu diplomirao je filozofiju i psihologiju, magistrirao na Institutu za društvena istraživanja, a doktorirao na Fakulteti za sociologiju, politične vede in novinarstvo Sveučilišta u Ljubljani.

Objavio je sedamnaest knjiga i stotinjak znanstvenih radova u domaćim i stranim časopisima. Među knjigama prof. Skledara spomenimo nekoliko: *Uvod u sociologiju kulture* (2009), *Filozofija i život* (2007), *Filozofijske, religijske i društvene teme* (2005), *Vidici praktične filozofije* (2004), *Čovjek i kultura. Uvod u socio-kulturnu antropologiju* (2001), *Uvod u antropologiju 1-2* (1996; 1998), *Obzorje suvremenosti* (1994), *Zbilja religije* (1991), *Razgovori o religiji* (1990) i *Um i religija* (1986).

O životu i djelu prof. Nikole Skledara objavljena je 2007. godine knjiga *Skice za portret* u kojoj je dvadesetak profesora i kolega objavilo osvrte na biografske pojedinosti i glavne teme Skledarovih knjiga.

Dvije su glavne preokupacije filozofije i sociologije Nikole Skledara. Prva je religija: njezini socijalni, pojavnici, kulturni, idejni i ideološki oblici, njezin utjecaj na društvo, i status u doba prevladavajućeg ateizma i agnosticizma. Ali Skledar temi religije češće i radije pristupa kao filozof, ili, ako tako možemo reći - kao osoba koju zanimaju metafizički problemi, filozofski pojmovi i koncepcije baš kao i religijske. U Skledarovom djelu teološki spisi ravnopravni su sugovornici Marxu, Gadameru, Weberu, Durkheimu - ili obrnuto. Osnovna misao razmatranja svih tih koncepcija jest uspostavljanje dijaloga i međusobne trpeljivosti.

Druga glavna tema sociologije Nikole Skledara jesu kulturno-antropološke teme, preko kojih se ponovno oslikavaju glavni metafizički odnosi čovjeka prema svijetu i duhov-

nosti. U djelu *Čovjekov opstanak. Uvod u antropologiju I*, i u potom objavljenoj knjizi *Osnovni oblici čovjekova duha i kulture. Uvod u antropologiju II*, primjerice, Skledar pruža sistemski prikaz kulturne antropologije kao znanosti, s vrlo dobrim sinoptičkim prikazom osnovnih kulturno i biološko-antropoloških koncepcija i teorija. Uz to, međutim, svjestan ograničenja čovjeka kao rodnog bića, osobe, spoznajnog subjekta ili znanstvenika, Skledar analizira niz „varijacija“ kako autor kaže, istraživanja za koja (još) ne znamo kako bi se trebala uklopiti u „sustav znanja“. Riječ je o temama poput feminizma, ekologije, politike, moći i brojnih drugih.

U gotovo svim svojim knjigama osnovna tema Skledarove filozofije jest tolerancija - kao temelj društva, zajedništva – i mišljenja. Tu osnovnu filozofiju tolerancije Skledar je svakodnevno praktično potvrđivao. Nikola Skledar bio je iznimno tolerantan čovjek, i svi prijatelji i poznanici pamtit će ga u prvome redu po toj životnoj odlici. A oni koji ga nisu imali prilike upoznati – njima preostaju Skledarova djela, iz kojih će zasigurno, na drugi način, doći do istoga zaključka. Osobno ću ga pamtit kao iznimnog kolegu iz kojega je zračio duh nekih davno prošlih vremena, vremena u kojima je među ljudima vladala *amittitia*, ono aristotelijansko, metafizičko prijateljstvo, doba u kojem je „živjeti dobar život“ vrijedilo više od materijaliziranih postignuća. Skledar je po tome bio i ostao rijetka osoba: njemu je uspjelo oboje.

Uredništvo